

УДК 89.65.5

Гнатюк Л.Р.¹,

канд. арх., доцент

Орищенко М.А.², Базильська О.В.³,

Національний авіаційний університет, м. Київ

E-mail: marynaoryschenko@yandex.ua

ОСОБЛИВОСТІ ЕСТЕТИКИ СТИЛЮ ХАЙ - ТЕК

Анотація: у статті розглядаються шляхи формування стилю хай-тек, який визнає естетику технологізму, зберігає рівновагу між естетичними категоріями Прекрасне та Потворне. Виявлено, що в цьому стилі нероздільними стають форма та конструкція. Розглянута естетика стилю хай тек, яка порівнює мистецтво з технікою. Хай тек звертається до концепції архітектури, естетика якої заснована на високій якості конструкції, отриманій за рахунок використання останніх технологій та досягнень інженерії. Стиль направлений на функціональність, науковість, використання високих технологій, тому пропасає естетику матеріалу. Визначається використання в сучасному дизайні інтер'єрів інноваційних матеріалів, що мають відбиваючі властивості. Виявлено, що в інтер'єрах цього стилю використовуються штучні матеріали з їхньою можливістю до легкої трансформації форми, пластик всіх видів - жорсткий і гнучкий, прозорий і непрозорий, гладкий або з яскраво вираженою фактурою. Холодний елегантний блиск сталі, хрому та алюмінію, надає промислового вигляду всім елементам інтер'єру.

Ключові слова: естетика, дизайн інтер'єру, стиль, хай-тек, інновації, відбиваючі матеріали.

Постановка проблеми. Хай-тек - активне впровадження новітніх технологій в середовище проживання людини. Часом демонстративне використання технічних форм - яскраво забарвлених відкритих труб, повітроводів, елементів інженерного обладнання, металевих конструкцій та іншого

¹ © Гнатюк Л.Р.

² © Орищенко М.А.

³ © Базильська О.В.

антуражу «століття техніки». Це стиль, що пропагує естетику матеріалу, динаміку і натиск. Для нього характерне використання в обробці найсучасніших матеріалів. Дослідження хай-теку як стилю в дизайні, його принципів, особливостей естетики та застосування на сучасному етапі дозволить зрозуміти важливі тенденції, відмінні ознаки даного напрямку, використовувани матеріали та особливості прояви стилю хай-тек в сучасному інтер'єрі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Основні характерні риси та принципи проектування стилю хай-тек розкрито в праці Бхаскаран Л. [1]. Історія та розвиток, періоди виникнення та становлення хай-теку дослідив Рунге Ф.В. [9]. Аналіз використання стилю хай-тек закордоном провадили Бондаренко І.А. та Іконніков А.В. [3], [6]. Рябушин А.В. розкрив основні грані "великого повороту" новітньої архітектури [9]. Зміни в архітектурі розглядаються на широкому тлі світової архітектурної процесу останніх десятиліть [7]. Бистровою Т.Ю. розглянута естетика стилю в дизайні інтер'єрів без деталізації, щодо естетике стилів загалом [8]. Гнатюк ЛР., Драга М.Л. дослідили стиль деконструктивізм та особливості формування інтер'єру з адопомогою дзеркальних поверхонь [4, 5]. Кузнецова І., Пономаренко В., Анфалова Д. дослідили естетику стилів деконструктивізм та футуризм при дизайн – проектуванні інтер'єрів без вивчення естетики стилю хай-тек [7, 8]. Аналіз наукових праць дає можливість детально вивчити особливості становлення та розвитку стилю хай-тек, дослідити риси та особливості естетики даного стилю.

Формулювання цілей статті. Визначити особливості естетики стилю хай-тек.

Основана частина. Хай-тек – архітектурний і дизайнерський стиль кінця ХХ – початку ХХІ століття, розвивався як логічне продовження стилю постмодернізму. Стиль направлений на функціональність, науковість, використання високих технологій. На перших порах застосовувався в основному при проектуванні нежитлових будівель та споруд, що зробило хай-тек урбаністичним стилем. Стиль можна назвати відображенням нашого часу, уособленням

науково-технічного прогресу. Ідеалізує високі передові технології, революцію науково-технічного прогресу, проте ХХІ століття змінило стиль хай-тек в сторону функціональності і прагматичності. Хай-тек – це симбіоз інноваційних матеріалів, поєднання неординарності і екстравагантності [2], [5].

Естетика стилю повністю виняткова, вона несумісна з традиційними уявленнями про мистецтво. З одного боку, це дизайн, у процесі створений за допомогою бруталних матеріалів, з іншого – це стиль абсолютно витончений, побудований на поєднанні хромованих поверхонь, сталевих тросів, конструктивно виразних технічних елементів.

Краса хай-тека полягає в тому, що будь який болт або кронштейн, що має лише суто практичний сенс, здатен принести естетичне задоволення. В цьому стилі нероздільними стають форма та конструкція, визнаючи естетику технологізму. Носіями естетичного є конструкції. Естетика стилю хай-тек порівнює мистецтво з технікою. Хай-тек звертається до концепції архітектури, естетика якої заснована на високій якості конструкцій, отриманій за рахунок використання останніх технологій та досягнень інженерії. Хай-тек пропагує естетику матеріалу, тому в інтер'єрах цього стилю використовуються штучні матеріали з їхньою можливістю до легкої трансформації форми, пластик всіх видів - жорсткий і гнучкий, прозорий і непрозорий, гладкий або з яскраво вираженою фактурою, холодний елегантний блиск сталі, хрому та алюмінію, надає промислового вигляду всім елементам інтер'єру [8].

З назви стилю можна зрозуміти, що використання останніх досягнень в проектуванні, інженерії, будівництві, застосування скла і металу як основних елементів огорожувальних конструкцій, впровадження дзеркальних поверхонь та інноваційних матеріалів, характерні для інтер'єрів хай-теку [1]. Хромовані труби, металеві поверхні, відполіровані перемички з'єднань, болти – всі атрибути затребувані в інтер'єрі "високих технологій". Практично повна відсутність декору тут компенсується "роботою фактури": грою світла на склі, блиском хромованих і металевих поверхонь. Основною домінантою служить форма, а не забарвлення або колірна гамма.

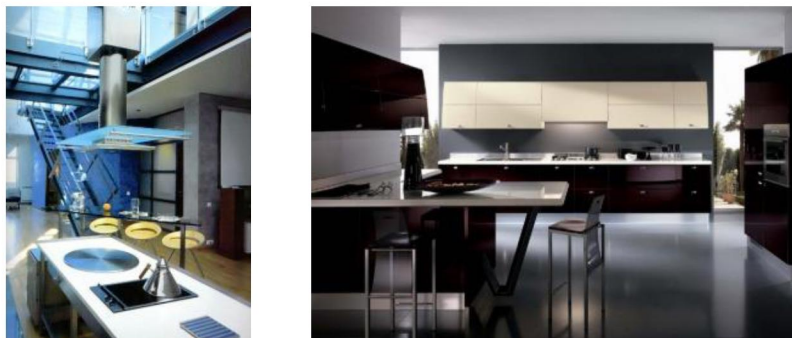

Рис. 1. Використання відбиваючих поверхонь в стилі хай тек

Простір стилю хай-тек складно структурований – труби, ліфти, кабелі, кладки виставлені напоказ. Декоративні деталі - кріплення, заклепки, металеві та залізні деталі. Те що зазвичай намагаються ховати, навпаки, відкрито. Хай-тек поєднує простір і світло, предмети ідеальних пропорцій, використання простору.

Колірна гамма інтер'єру холодна. Металеві кольори широко використовуються в стилі хай-тек, це може бути як натуральний метал – найчастіше це сталь, або деякі імітації сталевих поверхонь. Не використовується декоративна художня обробка. Для облаштування підлог та стель зазвичай використовуються глянцеві матеріали, це може бути ламінат з відображає поверхнею, або добре відшліфований паркет. Стіни можуть бути пофарбовані в білий колір, або металевий. Для декору стін також часто використовується скло [6].

У стилі хай-тек велика увага приділяється питанню освітлення, тому стелі фарбуються в звичайний, білий колір, або ж повністю застеляються дзеркалами, що відбивають промені світла.

Для виробництва меблів в стилі хай-тек часто використовуються дорогі матеріали, металеві частини або комплектуючі, стилізовані під метал або скло. Глянцеві поверхні, що відображають навколишні предмети, прямі лінії, форми правильної геометрії, симетричність – все це втілюється в умеблюванні стилю хай-тек.

Стиль хай-тек підходить в основному для великих приміщень, розділених на функціональні зони за допомогою перегородок і дверей з небиткого скла. Прозорі двері-купе в алюмінієвій рамі – річ зручна і функціональна, так як дозволяє економити простір [3].

Відбиваючі матеріали, що використовуються в стилі хай-тек, : дзеркало, метал, скло, пластик.

На основі візуально–графічного аналізу інтер'єрів виявлено, що окрім своїх основних відображальних якостей, дзеркала можуть додавати приміщенню світла, стильності і виразності, створювати різні візуальні та оптичні ілюзії.

Дзеркала також можуть приховати деякі недоліки інтер'єру, візуально розсунути простір, виконуючи свою функцію відображати і за рахунок відображення «збільшувати» площу приміщень, що дуже важливо при створенні інтер'єру в стилі хай-тек.

Рис. 2. Дзеркальні поверхні на предметах меблів

Метал – міцний і надійний природний матеріал є однією з особливостей стилю хай-тек. Завдяки своєму блиску і особливому світінню, метал здатний додати будь-якому приміщенню атмосферності. Метал має глянцеве покриття, що часто використовується в інтер'єрі хай-теку для відображення потоків світла. Найвишуканішим виглядає тандем скла і металу. Метал уособлює надійність, стабільність і міцність. А скло навпроти – легкість і невагомість.

Рис. 3. Металеві поверхні в інтер'єрі

Дивлячись на такий інтер'єр, створюється відчуття впевненості і в той же час легкості. Поєднання металу і скла підійде для створення перегородок, вікон і дверей в стилі хай-тек. Значення скляних поверхонь і предметів меблів, в яких вони використовуються в інтер'єрі, важко переоцінити, вони скрізь: на кухні та у ванній, в вітальні і спальні: двері шаф, душових кабін, навіть скляні раковини і підлоги. Саме завдяки склу обстановка помешкання стає просторою, наповненою сонячним світлом і повітрям.

Інтер'єр з використанням скла є різноманітним, оскільки деталі міняються в візуальному сприйнятті навіть в залежності від освітлення. Головною особливістю скла є його престижність. Застосування скла в інтер'єрі вимагає обдуманого використання супутніх матеріалів. Класичний альянс – скло і метал, саме такий стиль створює найбільш гармонійний образ простору в інтер'єрі стилю хай-тек. На сьогоднішній день на ринку інноваційних матеріалів з'явилося Smart-скло – скло складного виготовлення, з використанням нанотехнологій. Являє собою композитну суміш з декількох шарів скла і різних хімічних матеріалів. Розумне скло з регульованою прозорістю здатне, під впливом зовнішніх факторів, змінювати такі оптичні властивості, як коефіцієнт світлопропускання, матовість, коефіцієнт поглинання тепла і інші. Чутливе до зміни зовнішніх умов, як освітленість, підвищення або пониження температури навколишнього середовища або ж при подачі електронапруги змінює свої зовнішні властивості [1].

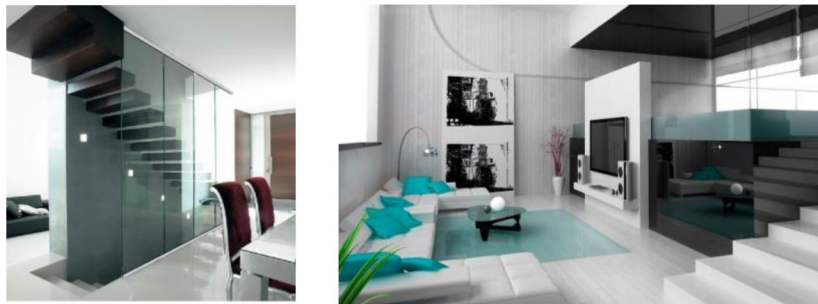

Рис. 4. Скляні поверхні в інтер'єрі

Рис. 5. Пластикові поверхні в інтер'єрі

В інтер'єрі хай теку прийнято використовувати пластик на основі акрилу, поліетилен, полікарбонат, вони безпечні в порівнянні з попередниками. Такий пластик «дихає» і бере участь у повторній утилізації, виділяючи мінімум токсичних продуктів. Стійкість до забруднень і псування властива кожному з цих матеріалів. Вони не бояться перепадів температур, побутової хімії, мають правильні геометричні форми.

Крім того, за допомогою пластику можна створити матові або прозорі предмети побуту. Матеріал об'єднує зовнішню крихкість з міцністю конструкції.

Висновки. На основі аналізу дослідження можна відзначити, що функціоналізм, технологізм, нероздільність форми та конструкції, мінімалістична та схоластична монотонність - особливості, які творять естетику стилю. Хай-тек

- концепція архітектури, естетика якої заснована на високій якості конструкцій. Основними особливостями дизайну інтер'єру в стилі хай-тек являються: використання інноваційних матеріалів, використання скла, пластику, лакованого і матового металу та наявність високотехнологічного обладнання.

Перспективи подальшого дослідження. У подальшому планується дослідити екологічний аспект у дизайні стилю хай тек та пошук органічних замінників штучних матеріалів.

Література

1. *Быстрова Т.Ю.* Введение в философию дизайна. Вещь. Форма. Стиль / Т.Ю. Быстрова. – Екатеринбург: изд-во УрГУ, 2001. – 286 с.
2. *Бондаренко И.А.* Архитектурное наследие / И.А.Бондаренко. – М.: ЛКИ, 2008. – 340 с.
3. *Бхаскаран Л.* Дизайн и время. Стили и направления в современном искусстве и архитектуре / Л. Бхаскаран. – М.: Арт-Родник, 2006. – 256 с.
4. *Гнатюк Л.* Просторові виміри в українському сакральному мистецтві // Технічна естетика і дизайн. Міжвідомчий наук.-техн. збірник. – Вип. 9. – К.: 2011. – С. 66-72.
5. *Гнатюк Л.* Засадничі риси формотворення естетичного середовища української архітектури Х-XXI ст. / Гнатюк Л., Г.О. Шишлакова // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Науково-технічний збірник. – Вип. 28. – К.: КНУБА, 2011. – С. 45–51.
6. *Иконников А.В.* Зарубежная архитектура / А.В. Иконников. – М.: Стройиздат, 1982. – 133 с.
7. *Кузнецова І.О.* Естетика стилю деконструктивізм / І.О. Кузнецова, В. Пономаренко // Теорія та практика дизайну: Збірник наукових праць. – К.: «Дія», 2013. – Вип. 8. – С. 157 - 163.
8. *Кузнецова І.О.* Естетика стилю футуризм в дизайні інтер'єрів аеровокзалів / І.О.Кузнецова, Д.В. Анфалова // Теорія та практика дизайну: Збірник наукових праць. – К.: «Дія», 2012. – Вип. №2. – С. 9- 14.
9. *Рунге Ф.В.* История дизайна, науки и техники / Ф.В.Рунге – М.: Архитектура, 2006. – С.45-56.
10. *Рябушин А.В.* Новые горизонты архитектурного творчества / А.В. Рябушин. – М.: Стройиздат, 1990. – 326 с.

Аннотация

Гнатюк Л.Р., Орищенко М.А., Базильская О.В. Особенности эстетики стиля хай-тек. В статье рассматриваются пути формирования стиля хай-тек, который признает эстетику технологизма, сохраняет равновесие между эстетическими категориями Прекрасное и Безобразное. Выявлено, что в этом стиле неразделимыми становятся форма и конструкция. Рассмотрена эстетика стиля хай-тек, которая сравнивает искусство с техникой. Хай-тек обращается к концепции архитектуры, эстетика которой основана на высоком качестве конструкций, полученной за счет использования последних технологий и достижений инженерии. Стиль направлен на функциональность, научность, использование высоких технологий, поэтому пропагандирует эстетику материала. Выявлено, что в интерьерах этого стиля используются искусственные материалы с их возможностью к легкой трансформации формы, пластик всех видов - жесткий и гибкий, прозрачный и непрозрачный, гладкий или с ярко выраженной фактурой. Холодный элегантный блеск стали, хрома и алюминия, предоставляет промышленного вида всем элементам интерьера.

Ключевые слова: эстетика, дизайн интерьера, стиль, хай-тек, инновации, отражающие материалы.

Abstract

Gnatiuk L.R., Orischenko M.A., Bazilskaya O.V. Esthetic features of the high-tech style. The article is considered the ways of forming a high-tech style that recognizes the aesthetics of technology, preserves the balance between aesthetic categories. Fine and ugly. It is revealed that in this style form and construction become inseparable. The aesthetics of the high-tech style is considered, which compares art with technique. Hi tech refers to the concept of architecture, the aesthetics of which are based on the high quality of the structures obtained by using the latest technologies and engineering achievements. The use of innovative materials with reflective properties in modern interior design is defined. It is revealed that the interiors of this style use artificial materials with their ability to easily transform the shape, plastic of all kinds - hard and flexible, transparent and opaque, smooth or with pronounced texture. Cold shine of steel, chromium and aluminum, elements of the interior.

Key words: esthetic, interior design, style, high-tech, innovations, reflective materials.

Стаття надійшла в редакцію 10.03.2017 р.